No. 1659

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des [illegible] Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de [illegible] *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven*[illegible], enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 5 OCTOBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 4 October.

Het is zonderling hoe de opvattingen kunnen verschillen. [illegible] dit oogenblik in de *Amsterdamsche* [illegible] van den heer Groen, triomf blaast over den uitslag der interpellatiën aan den minister van oorlog gerigt. Het is waar, om daartoe te komen heeft men onbegrijpelijke præmissen gesteld. Onder anderen verzekert men niets minder of meer, dan dat men in de Tweede Kamer den minister van Oorlog de partij van de souvereiniteit van het regerend stamhuis heeft willen doen verlaten. Dat is eene ongerijmdheid. Wie is er in Nederland die de souvereiniteit van het huis van Oranje niet erkent? Of is er in Nederland eene partij, die alléén die souvereiniteit voorstaat, terwijl alle andere partijen die souvereiniteit zouden bestrijden? Intusschen men verzekert stout weg, dat de minister pal heeft gestaan *nota bene* in het handhaven van die souvereiniteit, waarvan niemand hem het offer heeft gevraagd. 't Is kluchtig. En wat men in de zoogenaamde anti revolutionnaire partij [illegible] met ongerijmdheden blij maakt en opblaast! En eve[illegible] het schoonste moet nog komen. Om de grootheid [illegible] te hebben [illegible] aan [illegible] ernstig aangez[illegible]

»Wij zullen alleen zeggen, dat, op [illegible] »heer Forstner van Dambenoy.... aan het hoofd van het »ministerie staat, en dat de heer Thorbecke, *die zijn* »*programma heeft prijs gegeven*, onder zijne bevelen »is geplaatst. Deze is de stoute wending, die heeft »plaats gehad."

Hoe het mogelijk is zulke *contre vérités* te schrijven is onbegrijpelijk. Men moet of deerlijk onbeschaamd, óf met volkomen blindheid geslagen zijn, om zulke met de waarheid in openbaren strijd verkeerende stellingen te durven volhouden.

Wij vinden in het bijblad van de *Staats-Courant* de beraadslaging over de beginselen van den minister van Oorlog. De laatste verklaring door Zijne Excellentie, op aandringen van den heer van Hoëvell, gegeven omtrent de vraag, of de minister zich vereenigt met de hoofdbeginselen der zich noemende anti-revolutionnaire partij, antwoordt naar onze meening afdoende op de zotte beweringen in de *Amsterdamsche Courant* opgenomen, waarom wij haar hier in haar geheel laten volgen.

De minister van Oorlog zegt:

»Ik kan [illegible] maar genoegen antwoorden op iets dat »ik niet [illegible] begrijp. De kiezers vereeniging *Neder-* »*land en Oranje* is mij alleen bekend uit het programma. »[illegible] heb ik niets gezien van al hetgeen de couran- »ten schreven of de publieke opinie weet. De couranten »zijn mij onbekend en de publieke opinie ook. *Al het-* »*geen ik ken, is Nederland en Oranje, en aan beiden* »*ben ik gehecht.* Wat wil men eigenlijk van mij nog »verder? De geachte spreker uit Almelo *spreekt van* »*eene partij, maar die partij is mij niet bekend.* In [illegible] »*partij is mij onbekend. Ik ken alleen Nederland en* »*Oranje, en daaraan ben ik van ziel en harte toe-* »*gedaan.*"

Na deze verklaring, let wel door een soldaat, door een generaal gegeven, kan er geen twijfel meer zijn. De minister behoort niet tot de zich noemende anti-revolutionnaire partij, en heeft er nooit toe behoort, hij kent haar niet eens. Maar hij kan zich volkomen vereenigen, gelijk hij herhaaldelijk betuigd heeft, met de algemeene strekking van het ministerie. Wat wil men meer? Kan er meer gezegd worden, ten betooge, dat in deze diskussie zeker niet de zich noemende anti-revolutionnaire partij heeft gezegevierd? Als zij nog meer zulke triomfen behaalt, is zij dood, om niet meer [illegible] te staan.

De [illegible]angige godsdienstige quæstie in Pruissen is [illegible] phase ingetreden. Wij hebben dezer dagen berigt, dat te Munster, te Paderborn en Osnabruck van het ministerie antwoord was ontvangen op de reklamatien, welke van de zijde van de Katholijken dier steden tegen de verordeningen van den heer von Raumer, dd. 16 Julij ll., gemaakt zijn geworden. Dit ministerieel antwoord onderscheidde zich echter niet door duidelijkheid. Men kan even goed daaruit afleiden, dat het Pruissiesch ministerie afkeerig is van alle maatregelen, die in strijd zijn met de den Katholijken gewaarborgde vrijheden en met de regten der Kerk, als dat de verordeningen van den minister von Raumer gehandhaafd zullen worden. Zoo veel was zeker, dat die verordeningen niet herroepen werden door het ministerie, wat van alle kanten gevraagd was geworden. De Katholijken van Pruissen waren dien ten gevolge in den onaangenamen toestand gebragt, waarin men verkeert, wanneer men gevoelt met eenen onopregten en deloyalen tegenstander te doen te hebben; zij meenden uit de houding van het kabinet van Berlijn te moeten afleiden, dat het nog niet den moed had om te bewerkstelligen, wat het evenwel toch gaarne bewerkstelligen wilde; het wantrouwen in het kabinet verkreeg daardoor een nieuw voedsel, — dat was het onvermijdelijk en het duidelijkst gevolg van de dubbelzinnige bewoordingen, waarin het ministerieel antwoord vervat was.

Men heeft reden om te veronderstellen, dat het kabinet van Berlijn den misstap begint in te zien, welken [illegible] door aanleiding te geven tot de ver[illegible] ongewekte wantrouwen. [illegible] veronderstellen. Vinden wij in een [illegible] van den minister von Manteuffel, dd. 27 Sept. ll. [illegible] den Justitie-raad Otto Hardung, te Keulen, als eersten onderteekenaar van een van 1300 handteekeningen voorzien adres aan den Koning. De aanhef van dit adres luidde als volgt: »Eene ministerieele verordening dd. 16 Julij ll. heeft, in tegenspraak met het koninklijk woord van Uwe Majesteit en met de bestaande Grondwet, alleronverwachtst voor de Katholijken van Pruissen de vrijheid en zelfstandigheid der Kerk in gevaar gebragt." Na deze stelling beknoptelijk ontwikkeld te hebben, konkludeert het adres in dezer voege: »Met het oog op de verderfelijke gevolgen, welke uit het door de bedoelde ministerieele verordeningen te voorschijn geroepen konflikt tusschen Kerk en Staat, ontstaan moeten, wenden wij ons onderdanigst, in onbeperkt vertrouwen op de regtvaardigheid van Uwe Majesteit, en de inspraak van ons geweten opvolgend, tot Uwer Majesteits troon, met de bede, om de opheffing van de ministerieele verordeningen dd. 16 Julij ll. genadiglijk te willen bevelen en de Kerk in hare onbetwistbaarste regten te handhaven." Het was derhalve nog eens duidelijk herhaald, wat men van den Koning verlangde; om de *opheffing* der verordeningen van 16 Julij ll. was het te doen.

En wat antwoordt nu de minister von Manteuffel? Alvorens verder te gaan, brengen wij in herinnering, dat de meermalen genoemde verordeningen slechts voor ééne uitlegging vatbaar zijn, dat zij ook maar in éénen zin opgevat zijn geworden, en dat daartegen niet slechts door de katholijke leeken, maar ook door het Episkopaat, door de plaatselijke besturen van vele katholijke steden, en nu ten laatste door de provinciale landdagen van de Rijn-provincie en van Westfalen ten nadrukkelijkste geprotesteerd is geworden. Na dit in herinnering gebragt te hebben, klinkt het antwoord van den minister van Manteuffel op het adres van Keulen allerzonderlingst. Het luidt aldus:

»In antwoord op uwen brief van 16 dezer zend ik u toe een afschrift van de cirkulaire der ministers van Binnenlandsche Zaken en van Eeredienst — eene cirkulaire betreffende de reklamatien die tegen het dekreet van 16 Julij zijn gemaakt. Gij zult daaruit zien dat het ministerieel rescript, waartegen zoovele vertoogen zijn ingediend, verkeerd is uitgelegd; dat het niet ten doel heeft aan de jonge lieden te verbieden hunne studie te doen in gestichten der Jezuiten in het buitenland, evenmin als aan laatstgenoemden te verbieden in Pruissen hun verblijf te vestigen.

»Met zijne verordeningen van 16 Julij ll. had het ministerie geen ander doel dan om allen twijfel weg te nemen betreffende de handhaving van een koninklijk dekreet, hetwelk bepaalt dat er geen paspoorten zullen mogen worden afgeleverd aan studenten, die zich voorstellen de buitenlandsche gestichten, door Jezuiten bestuurd, te bezoeken, alsmede dat er geen akten van naturalizatie zullen mogen worden verleend aan vreemde Jezuiten, zonder een voorloopig verlof van het ministerie. Het is blijkbaar, dat, indien dit dekreet niet had bestaan, het ministerie het toch had kunnen uitvaardigen, vermits het aan het hoofdbestuur vrij staat aan de ondergeschikte autoriteiten de kontrôle over zekere deelen van het bestuur te ontnemen. Maar zulk eene ordonnantie was genoeg om aan te toonen, dat het dekreet nog van kracht was.

»Houdt u dus overtuigd dat de verwijten, die men tegen het ministerieel besluit heeft gerigt, geen grond hebben. Ten onregte heeft men daarin meenen te zien eene schending van de regten der Katholijken en der Kerk. Ik voeg er zelfs bij, dat zulk eene schending evenmin in mijne bedoeling ligt als in die der andere ministers van Zijne Majesteit."

Aldus het schrijven van den minister von Manteuffel, waaruit, als wij lezen kunnen, dit moet rezulteeren, dat door al de Katholijken van Duitschland miskend is geworden de bedoeling van de ministerieele verordeningen dd. 16 Julij ll. Die verordeningen hadden niet ten doel om aan de vrijheden der Katholijken en aan de regten der Kerk moeijelijkheden in den weg te leggen: zij hadden slechts ten doel, »*den angeregten Zweifel über das Fortbestehen einer Anordnung, wonach die Ertheilung von Reisepässen behufs des Studirens auf Anstalten der angegebenen Art, sowie die Ausstellung von Naturalisations-Urkunden an ausländischen Jesuiten von einer vorgängigen ministeriellen Erlaubniss abhängt, zu* BESEITIGEN." Maar wat had dat van noode, daar door de konstitutie aan die vroegere orde van zaken een einde is gemaakt geworden?

Wij onthouden ons voorshands van vele aanmerkingen op dit belangrijk stuk van den heer von Manteuffel. Slechts dit wenschen wij heden aan te stippen: De houding van het kabinet van Berlijn is niet loyaal; om deze reden: het verloochent de duidelijke strekking van de verordeningen van een zijner medeleden, en handhaaft echter die verordeningen, door zich van de Katholijken van Duitschland met de allerongelukkigste uitvlugten en interpretatien af te maken, hun volstandig weigerende wat zij vragen: de opheffing der verordeningen van 16 Julij ll. Wij zien dan ook niet in, dat het kabinet van Berlijn zijne aanspraken op het verloren vertrouwen van de Katholijken van Duitschland herwonnen heeft.

Men leest in de *Univers:*

»De heer Louis Veuillot, die zich sedert acht dagen buiten Parijs bevindt, zendt ons den volgenden brief:

»Waarde Du Lac!

»Met matigheid gebruik makende van een regt, dat nooit ernstig betwist is geworden, hebben wij in de quæstie der klassieken eene meening verdedigd, waartoe wij reeds gemagtigd waren door de toestemming van onderscheidene doorluchtige Bisschoppen, en die, ik erken het, in mijn oog al hare waarde behoudt. [illegible] geschil geopenbaard, dat de voorzigtigheid en de eerbied beide het ons ten pligt maken ons aan den strijd te onttrekken. Tusschen Z. Em. den Kardinaal Gousset en Z. Em. den Kardinaal de Bonald, die in deze aangelegenheid openlijk tegenovergestelde gevoelens hebben bloot gelegd, hebben wij niets te zeggen, niets voor te stellen. Indien er iets te beslissen valt, dan zal de Kerk beslissen.

»Onze pligt is te wachten en te zwijgen; dit is een begin van gehoorzaamheid. Laat ons het voorbeeld geven, al werd het ook niet nagevolgd. Gij zult dus gedurende mijne afwezigheid zorg dragen, waarde vriend, dat er over dat zoo teeder geworden onderwerp [illegible] enkel artikel meer in het dagblad verschijne [illegible] ten rondborstig handelen, volgens onze [illegible]. Vermits wij ons voornemen te zwijgen, [illegible] wij het dan terstond en volkomen. Laat de [illegible] gemaakte artikelen achterwege, neem geen [illegible] polemiek aan, en antwoord nergens op; wij [illegible] wel besparen [illegible] te

verdedigen. Eigenlijk hebben wij niets meer gezegd dan wij gezegd hebben. De kwaadwillige of domme uitleggingen zullen van zelve vervallen, en er zal niets overblijven dan de nuttige waarheid. Indien van onze zijde eenige overdrijvingen zijn begaan, dan moeten wij wenschen dat zij ook zullen te niet gaan.

»Geheel de uwe in Onzen Heer.

»*Bologne aan Zee*, »LOUIS-VEUILLOT."
29 September 1852.

Ter aanvulling van de door ons openbaar gemaakte korrespondentie betreffende het jubelfeest van den hooggeachten Dr. Binterim, ontleenen wij aan partikuliere berigten nog de volgende bijzonderheden:

Wij hebben gezegd dat de meeste leden van het Duitsche Episkopaat den gevierden jubilaris van hunne deelneming in het hem geschonken geluk wilden doen blijken; wij voegen daar thans aan toe, dat den geleerden en onverschrokken Kampvechter ook nog van eldenende vereerendste blijken van belangstelling en sympathie mogten geworden, als bijv. van Zijne Exc. Mgr. den pausselijken Nuntius te Brussel, en van de Hoogw. Bisschoppen van Baltimore en New-Orleans, in Noord-Amerika. Wij vinden daarenboven nog bijzondere melding gemaakt van eene menigte Duitsche en Latijnsche feestgedichten, waarin van allerwege getuigenis werd gegeven van de gevoelens, die de edelste mannen van Duitschland ten aanzien van den moedigen deelgenoot in het lijden van Clemens August bezielen, en welke op de treffendste wijze, hetzij in de Duitsche, hetzij in de Latijnsche taal, door den held van het feest beantwoord werden. Onder deze feestgedichten wordt ons melding gemaakt van dat van den Eerw. heer P. L. van Kessel, dat bij P. Stokvis, te 's Bosch in 't licht is gegeven. Mogen al de wenschen vervuld worden, welke ter gelegenheid van het schoone feest van Dr. Binterim, zoowel voor hem als voor de Kerk in Duitschland zijn uitgesproken!

Men verhaalt dat de portefeuille van buitenlandsche zaken den heer van Zuylen van Nyevelt is aangeboden, doch dat deze heer geweigerd heeft die aan te nemen, vermits zijns inziens het kabinet alle homogeniteit mist.

Uit het ontwerp der Begrooting voor het dienstjaar 1853, ontleenen wij het volgende: Het Vde hoofdstuk der begrooting van de staats-uitgaven voor het dienstjaar 1853, betreffende het *Departement van Binnenlandsche Zaken*, wordt vastgesteld als volgt: Kosten van het departement *f* 154,500; kosten van het [illegible] schutterijen *f* 31,280; [illegible] gaven betrekkelijk het binnenl. bestuur *f* 11,400; waterstaat en publieke werken *f* 2,896,791,61; onderwijs *f* 517,964; kunsten en wetenschappen 103.845; armwezen *f* 163,500; *Nederlandsche Staats-Courant* en *Staatsblad* *f* 50,668; nijverheid *f* 177,358; telegrafie *f* 230,000; jagt en visscherij *f* 78,350; pensioenen, lijfrenten, toelagen, gratifikatien en wachtgelden *f* 214,129,02; onvoorziene behoeften *f* 80,000.

Het VIde hoofdstuk der begrooting van de staatsuitgaven voor het jaar 1853, betreffende het *Departement voor de zaken der Hervormde Eeredienst enz*, wordt vastgesteld als volgt: Kosten van het departement *f* 25,500. Protestantsche kerkgenootschappen *f* 1,402,851.45½. Israëlitisch kerkgenootschap *f* 32,950; Pensioenen en wachtgelden *f* 198,900; Onvoorziene uitgaven *f* 3,500. Te zamen *f* 1,663,701½.

Het totaal van dit hoofdstuk bedraagt *f* 1,668,791.45½. Daaronder is *f* 454,75 wegens posten tot dusverre voldaan ten laste der staats-domeinen, doch eigenaardig behoorende ten laste van het IV hoofdstuk, als strekkende ten behoeve der Hervormde kerk, te weten: voor het traktement van den predikant bij de Hervormde gemeente te Ophemert *f* 345,00, voor den voorzanger of koster bij die gemeente *f* 36,00, voor den predikant bij de Herv. gemeente Ingen *f* 48,75; voor den koster bij die gemeente *f* 25,00, te zamen *f* 454,75, gebragt ten laste van het art. 6 (traktementen van Hervormde predikanten) en van art 4, (traktementen en toelagen voor kerkelijke bedienden enz.) Deze som verhoogt wel het cijfer voor het VIde hoofdstuk, maar niet het totaal der staatsuitgaven, daar het IXde hoofdstuk der staatsbegrooting evenredig wordt ontlast.

Voor kinder-, school- en akademiegelden is geraamd de ronde som van *f* 170,000, zijnde iets minder dan daarvoor over 1851 is uitgegeven, doch *f* 2000 meer dan daarvoor over 1852 is toegestaan.

Het VII hoofdstuk der begrooting van de staatsuitgaven voor het dienstjaar 1853, betreffende het *Departement voor de Zaken der Roomsch Katholieke Eeredienst*, wordt vastgesteld als volgt:

Het Departement *f* 15,600,00; Roomsch-Katholiek kerkgenootschap *f* 479,549,18½; Kerkgenootschap der Oud-bisschoppelijke Klerezy *f* 10,700,00. Pensioenen, wachtgelden en tijdelijke onderstand *f* 48,797,50; Onvoorziene uitgaven *f* 3,000,00 te zamen *f* 557,646,63½.

De bij de behandeling der vorige begrooting besprokene regeling van het Roomsch-katholiek kerkwezen hier te lande is nog niet tot stand mogen komen; maar er bestaan meer bepaalde uitzigten op eene verwezenlijking daarvan.

Voor eenigen tijd is van wege den Heiligen Stoel aan de regering de wenschelijkheid te kennen gegeven van eene nadere regeling der Roomsch-katholijke kerkaangelegenheden hier te lande. Dit heeft geleid tot eene nota-wisseling tusschen den pausselijken gezant en de regering, welke nog niet is afgeloopen.

Eerst nadat deze zaak tot effenheid gebragt zal zijn en het gedacht kerkwezen zijne regeling zal hebben erlangd, zal de invloed daarvan op de bestaande betrekking tusschen den staat en het Roomsch-Katholijk kerkgenootschap, alsmede op de voortdurende behoefte van het departement voor de zaken der Roomsch-katholijke eeredienst, met genoegzame zekerheid kunnen blijken.

De raad der gemeente Nijmegen heeft onlangs besloten de broodzetting met 1 Jan. 1853 af te schaffen, onder behoud evenwel van de bestaande policie-verordeningen omtrent de hoedanigheid en het gewigt van het verkocht wordende brood. Naar men verneemt hebben Gedeputeerde Staten van Gelderland aan die afschaffing bereids hunne goedkeuring gehecht.

Jhr. van Rappard heeft ll. Vrijdag zijne nieuwe betrekking als gouverneur der koninklijke militaire akademie te Breda aanvaard.

Ll. Vrijdag avond en Zaturdag morgen heeft voornamelijk in de provincie Zuid-Holland en Noord-Brabant een hevige storm gewoed, die veel schade heeft aangebragt. Te Rotterdam, te Willemstad, bij Breda, te Tilburg, te Oosterhout, 's Hertogenbosch en elders zijn vele boomen ontworteld, schoorsteenen en gedeelten van daken afgewaaid enz.

Maar ontzettende ongelukken hebben op de rivieren plaats gehad. Voor de Willemstad is een tjalkschip gezonken. De schipper met vrouw en drie kinderen, alsmede zijn knecht werden eene prooi der golven, terwijl Zaturdag in het gezigt van Zierikzee het volgende ongeluk plaats had, hetwelk door de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* aldus wordt verhaald:

»Schipper van Dord, beurtschipper van Bergen-op-Zoom op deze stad, een man van bijna 80 jaar, welke dit beurtveer met 2 zijner zonen, als knechts, waarneemt, vertrok heden morgen ten 9 uur van hier naar Bergen-op-Zoom, hebbende naar gissing aan boord 25 à 30 passagiers.

»De wind nam toe, waarbij nog kwam, dat men door den aanhoudenden regen slecht kon zien. Plotseling raakt men bij eene hevige windvlaag aan den grond, op de punt van de zoogenaamde Dorschman, nog in het gezigt dezer haven, waarop men onmiddellijk het anker liet vallen, doch weinige oogenblikken daarop was het vaartuig vol water.

»Toen men van hier bespeurd had dat zich een vaartuig in nood bevond, zonder dat men echter wist welk schip het was, vertrokken onmiddellijk een paar schippers met hunne vaartuigen ter hulp.

»Intusschen naderde de stoomboot *Stad Vlissingen*, welke te vergeefs pogingen in het werk stelde, om de cirka 25 à 30 personen, welke zich in wanhopenden toestand aan het tuig van het gezonken vaartuig, te midden der branding [illegible] het wrak ten anker te komen; onmiddelijk begaven zich een paar man der equipage in de sloep en reddeden bij de eerste reis 10 personen. Andermaal gaat men met de sloep naar het wrak, de schipbreukelingen willen allen over, en in de verwarring, allen op een zijde der sloep springende, slaat ook deze om, terwijl de sloep zelve gekneld raakt tusschen den ketting van het anker, waarmede het vaartuig geankerd lag. Te vergeefs tracht men de sloep regt te krijgen.

De twee man der equipage, mede nu op het wrak verbleven, spanden daartoe alle pogingen in. Een hunner besluit zwemmende te trachten bij de sloep te komen en dezelve zoo klaar te krijgen. Hij werd, het offer zijner betoonde menschlievendheid, werd door den stroom medegesleept en is naar alle waarschijnlijkheid verdronken. De tweede, Pieter Regoor, bevindt zich nog met de ongelukkigen op het wrak.

Het gelukt hem echter de sloep gereed te krijgen, doch wordt nu met de sloep door den stroom medegevoerd, zijnde hij zonder riemen of iets om de boot te sturen. Intusschen werd de stoomboot *Stad Zierikzee* mede van haar anker weggeslagen en moest hare verdere pogingen tot redding der ongelukkigen, die zich nog op het wrak bevonden, staken, terwijl men weldra Pieter Regoor drijvende in de sloep uit het oog verloor, die echter te Stavenisse aan wal is gedreven en heden avond hier aangekomen.

Alsnu naderde schipper L. de Weerd van hier met zijn plat vaartuig of schokker ter hulp, en gelukte het dezen nog 9 personen te redden, terwijl, volgens geruchten, er later nog 4 door een bongaarts van M. van der Ploeg zijn gered.

»Het juist getal verdronkenen op te geven, is nog niet mogelijk, daar men niet bepaaldelijk het aantal passagiers weet. Het is echter maar al te zeker, dat personen omgekomen zijn en wel de bejaarde schipper van Dord, welke in de armen zijns zoons moet gestorven zijn, een man der equipage der stoomboot, benevens eene vrouw en kind, hier te huis behoorende.

»Het ongeluk moet voornamelijk toegeschreven worden aan den aanhoudenden regen en dikke lucht, waardoor het gezigt geheel beneveld was, en tevens aan den zwaren wind."

Door het depart. van kolonien zijn medegedeeld de navolgende staten:

a. Opgave van de verschillende op Java, uit den oogst van 1852, reeds afgeleverde en vermoedelijk nog te leveren gouvernements-produkten, onder ultimo Julij 1852, als: Koffij 899,071 pikols; suiker 1,156,364 pik., bovendien blijven vermoedelijk ter beschikking van de fabrikanten (met uitzondering van die in de resid. Rembang en Bezoekie, waarvan nog geene opgave is ontvangen) 263,258 pik.; Indigo 698,812 Amst. ℔; Thee 1,132,158 Amst. ℔; Kaneel 179,593 Amst. ℔; Cochenille 75,203 Amst. ℔; de hoeveelheid welke bovendien vermoedelijk ter beschikking van de fabrikanten blijft, is nog onbekend; Peper 227,500 Amst. ℔, onder deze cijfers is niet begrepen het vermoedelijk nog te ontvangene uit de resid. Bantam, waarvan het bedrag nog niet te bepalen is; Tabak nog onbekend.

b. Opgaaf der produkten voor partikuliere rekening op Java geteeld, uit den oogst van 1852, onder ult. Junij 1852: Koffij 75,840 pikols, onder deze cijfers is niet begrepen de produktie uit de resid. Japara, Passoeroean, Banjoemaas, noch ook het vermoedelijk te ontvangene uit de resid. Soerakarta, waarvan het bedrag nog onbekend is; Suiker 238, 584 pik., onder deze cijfers is niet begrepen [illegible] Passoeroean, waarvan het bedrag nog onbekend is; *b.* de 263,258 pik., vermeld op staat *a*; Indigo 297,600 Amst. ℔; Kanneel 25,000 Amst. ℔; kochenille 38,500 Amst. ℔, onder deze cijfers is niet begrepen de produktie uit resid. Japara; Tabak nog onbekend.

Van wege den minister van Binnenl. Zaken wordt bekend gemaakt, dat de verzamelingen, door den Baron van Westreenen van Tielandt nagelaten en aan het Rijk der Nederlanden vermaakt, te rekenen van Donderdag den 7 Okt. aanstaande, te 's Gravenhage voor het publiek toegankelijk zijn.

Volgens de bepalingen van den erflater zullen die verzamelingen ten gebruike dienen bij wijze van bezigtiging, lezing, doorbladering en naslaging, doch nimmer van uitleening, en altijd in tegenwoordigheid van een der beambten, den eersten en derden Donderdag van elke maand, des voormiddags van 10 tot des namiddags ten 4 ure, voor hen, die van een biljet van toegang, verkrijgbaar bij den Hoofdbestuurder (den Bibliothekaris der Koninklijke Bibliotheek), zullen zijn voorzien.

Bij kon. besluit van den 13 dezer, wordt in de gemeente Goes, provincie Zeeland, een kamer van koophandel en fabrieken gevestigd, zamengesteld uit de gemeenten Goes, Kattendijke, 's Heere Arendskerke en Kruiningen, en bestaande uit 9 leden, waarvan 6 uit Goes en een uit elk der drie overige gemeenten. De [illegible] kamer worden gehouden in de maand November 1852. De nieuwe kamer treedt in werking op 1 Januarij 1853.

Uit Oosterhout meldt men, dat twee ingezetenen aldaar er in geslaagd zijn eene nieuwe karnmachine uit te vinden. De proefneming heeft plaats gehad met eene karn, die ruim 2 el hoogte en de breedte van 1 el 20 duim had, eene dubbele werking heeft en zoo gemakkelijk gaat, dat een kind van 5 jaren een karnsel geheel kan afmaken, terwijl van dezelfde hoeveelheid melk meer boter wordt verkregen dan met de reeds bestaande karnmolens. Dit werktuig is vervaardigd door J. Schippers, wagenmaker aldaar en doet den maker alle eer aan. Ook heeft J. Olieslager, mr. kuiper, eene karnton daargesteld, zonder reep met doorgaande duigen, welke ton door hare buikvormige gedaante, de schommeling der melk bevordert. Deze beide stukken zijn op de tentoonstelling van landbouw en nijverheid geplaatst en onderzocht, en men verzekert, dat deze uitvinding, welke aan den landman zooveel nut en voordeel kan aanbrengen, eene waardige plaats op de tentoonstelling verdient.

'S GRAVENHAGE, 3 Oktober. Men wil weten, dat bij de onderhandelingen, die er plaats hebben, tot vervulling der betrekking van minister van Buitenlandsche Zaken, de aandacht zou zijn gevestigd op de heeren van Zuylen van Nyevelt en Borcel van Hogelanden, beiden leden der Tweede Kamer. Men verzekert echter dat die beide heeren daarvoor niet in aanmerking wenschen te komen.

— De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zullen zich morgen, Maandag, bezig houden met het onderzoek van het ontwerp van wet, omtrent de verdeeling der provincien in kiesdistrikten.

— De graaf van Bylandt, sekretaris van legatie, is van St. Petersberg in deze residentie aangekomen en aan het hôtel *de Oude Doelen* afgestapt.

— De gewone audientie van den min. van Marine zal op Vrijdag aanst., den 8 dezer, geen plaats hebben.

— De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben zich heden bezig gehouden met het onderzoek van het ontwerp van begrooting voor de algemeene Landsdrukkerij en met eenige voorgestelde wijzigingen in het Reglement voor de stenographie.

— Volgens berigt van den kommissaris te Zaandam, is aldaar op 22 of 23 Sept. jl. gepasseerd een man met een houten been, een aap en een hond bij zich hebbende. Die hond is door een anderen hond te Zaandam gebeten, en wel waarschijnlijk door denzelfden,

door wiens beet reeds toen een kind aan de watervrees is overleden. Waar deze man verschijnt, dient men omtrent zijnen hond voorzigtig te zijn. (*Pol.-blad.*)

SCHEVENINGEN, 1 Oct. Gisteren namiddag is alhier de eerste stuurharing aangebragt door een der pinken van den heer A. Mos, stuurman Pieter Mos, die den 17den der verleden maand een der drie schuiten was, die het eerst zijn afgevaren. De lading bestond uit 41000 stuks; de prijs was *f* 45 de 1000 stuks.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 2 Okt. Behalve de reis van den Prins-President is er volstrekt geen staatkundig nieuws. De Prins-President is te Montpellier aangekomen, en vervolgens naar Narbonne vertrokken.

De minister van binnenlandsche zaken heeft eene cirkulaire gezonden aan de prefekten der departementen, die door den Prins-President bezocht zijn, ten einde deze ambtenaren aanstonds alle [illegible] bijzonderheden aan de regering mededeelen van hetgeen in iedere gemeente, die de Prins-President doortrok, is voorgevallen. Het schijnt dat er plan bestaat hiervan een gedenkschrift te maken, ten einde de gedachtenis aan de reis des Presidents te vereeuwigen.

— Men verhaalt dat de zadelmaker van Lodewijk Napoleon reeds bezig is om alle zadels en overig paardentuig zoo in te rigten, als zulks tijdens het keizerrijk gebruikelijk was. De rijtuigmaker Herner vervaardigt voorts een rijtuig van zoo ongekende pracht, dat de arbeiders het openlijk het rijtuig der krooning noemen. De kleedermaker van Lodewijk Napoleon moet mede de noodige maatregelen genomen hebben, om eene nieuwe keizerlijke liverij te maken.

— Men zeide gisteren, dat Lodewijk Napoleon eerst den 17 dezer, in plaats van den 14 of 15 in deze hoofdstad zal terugkeeren.

— Men zegt dat, bij de proklamatie van het keizerrijk de ambtenaren op nieuw zullen aangesteld worden en verpligt zijn een nieuwen ambtseed af te leggen. Voor de magistraatsleden zal het stelsel van onafzetbaarheid worden behouden.

— In een artikel van het *Journal de Francfort* wordt beweerd, dat de mogendheden, onderteekenaars van het Weener-traktaat, het artikel waarbij het de leden der familie Bonaparte voor altijd uitsluit van den Franschen troon, geheel en al opgeven, doch daarentegen het artikel, waarbij het grondgebied van Frankrijk wordt afgebakend, krachtdadig zullen handhaven. Men schrijft aan dit opstel een half officieele afkomst toe. Uit een en ander zou voortvloeijen, dat de mogendheden gezind zouden zijn, het eigenlijk keizerrijk onmiddellijk te erkennen, ingeval de President zich aan het Weener traktaat hield, wat het Fransch territoir betreft.

— De prefekt van de Neder-Loire heeft de sluiting van kroegen en koffijhuizen bevolen gedurende de godsdienstoefeningen.

— De gerant en een der redakteurs van de *Siècle* zijn veroordeeld tot een jaar gevangenisstraf en fr. 10,000 boete, wegens het verspreiden van een valsch berigt, ofschoon beiden ter goeder trouw meenden gehandeld te hebben.

— De schade, door de laatste overstroomingen der Arve, Giffre en alle daarin uitloopende rivieren veroorzaakt, is luidens het officieel blad van Savoye onberekenbaar.

— Volgens de *Patrie* verkeert de bey van Tunis in zulk een bedenkelijken toestand, vooral door eene verlamming aan een zijner armen en beenen, dat hij dit jaar, zoo als hij telken jare gewoon is, geen gebruik van de baden heeft kunnen maken.

— Zeer merkwaardig is te Parijs de artesische put van Grenelle. Men weet dat met het boren dezer put den eersten Januarij 1834 een aanvang werd gemaakt, doch den ingenieur Mulot [illegible] eindelijk den [illegible] den van eene massa groenachtig zand van eene nog ongekende dikte, water vond op 547 meters beneden den beganen grond. Sedert verheft zich het water met ongekende kracht tot op 30 meters boven den beganen grond en levert iedere minuut 1800 liters water, zoodat zij nu reeds aan de bevolking dezer hoofdstad 11010,816,000 liters water verschafte.

— Verledenen Zaterdag is een man van Mardore (Saône-et-Loire) schielijk aangetast geworden door eene zinsverbijstering; hij heeft zich naar de Kerk van die gemeente begeven en heeft begonnen dezelve te verwoesten. Hij heeft een aanvang gemaakt met het beeld van de heilige Maagd te verbreken, daarna andere voorwerpen, en, zonder de tusschenkomst van verscheidene personen, zou hij de Kerk geheel verwoest hebben. Naar het gevangenhuis te Thizy gebragt, scheen hij zijne gewone bedaardheid weder te krijgen. Ondervraagd [illegible] waarom hij die slechte daad bedreven had, heeft hij geantwoord dat hij het niet wist, maar dat men wel gedaan had, hem daarin te verhinderen, omdat hij misschien alles verbroken zou hebben.

— Er leefde in 1809 in de omstreken van Hitting zeer digt bij Schönbrunn, een oud Fransch uitgewekene, die vroeger tot het leger van Condé had behoord, met name de baron de Montluc. Hij had het witte vaandel vaarwel gezegd om het kruis op te nemen. De oude krijgsman was namelijk priester geworden, zonder daarom zijne staatkundige gevoelens te verloochenen. Een vaandel met de Fransche leliën, een ruitersabel, een paar pistolen, het eerekruis van den H. Lodewijk, met een wit lint aan het kruisbeeld des Zaligmakers hangende, waren de eenige herinneringsteekens van zijn voormaligen stand; hij bewaarde een en ander dan ook met eerbied, zonder te vermoeden dat het hem nog eens in ongelegenheid brengen kon.

En die dag kwam waarlijk, want de soldaten van Massena, vertoornd dat zij in de nederige woning des priesters zegeteekens ontdekten die zij, als ware republikeinen, voor teekenen der tirannij aanzagen, hadden den baron de Montluc vreesselijk mishandeld, zoo zelfs dat hij voor dood was blijven liggen. Napoleon, die na de overmeestering van Weenen, het kasteel Schönbrunn bewoonde, vernam deze gewelddadigheid, en liet de schuldigen voor den krijgsraad brengen, die den belhamel terstond veroordeelde om gefusilleerd te worden.

De oude priester dit hoorende, kroop zoo gewond hij was, naar Schönbrunn, wierp zich voor de voeten des Keizers en smeekte om lijfgenade voor zijn moordenaar. Doch de Keizer bleef onverzettelijk; hij wilde dat er een voorbeeld zou gesteld worden; al wat de heer de Montluc verkreeg, was een uitstel van 24 uren voor de uitvoering van het vonnis. Nu liet de priester zich in de gevangenis met den ongelukkigen militair opsluiten. Hij wilde zijn moordenaar vergiffenis schenken en hem tot den dood bereiden, dien deze dan ook gelaten en vol berouw onderging.

Keizer Napoleon de zelfsopoffering van den edelen priester vernemende, begaf zich naar diens nederige woning, vergezeld van den generaal Rapp, en schonk den baron de Montluc naast het kruis van den H. Lodewijk, dat hij bezat, het in het kamp van Boulogne ingestelde eerekruis dat hij zelf droeg, en hechtte het op de priestertoga van den ouden militair, die onder het vaandel van Hendrik IV en Lodewijk XIV had gestreden.

De baron de Montluc is in 1837 overleden in den ouderdom van 84 jaren.

MADRID, 26 Sept. H. M. heeft bij hare terugkomst te Madrid het eerst de kerk van Atocha bezocht, om God voor haar behouden terugkeer te danken; vervolgens begaf zij zich naar de kerk San Isidoro, alwaar het lijk van den hertog de Baylen is ten toon gesteld.

ENGELAND.

LONDEN, 2 Oktober. Het gerucht loopt, dat het Parlement den 23sten Oktober zal bijeenkomen.

— De Koningin zal spoediger van Balmoral terugkeeren dan aanvankelijk verwacht werd. Waarschijnlijk zal H. M. binnen eenige dagen in de hoofdstad terug zijn.

— Lord Beresford, staat thans aan het hoofd der Portugesche en Spaansche legers, met uitzondering namelijk van de vorstelijke personen dier beide landen. Hij is de oudste officier, den rang van maarschalk bekleedende in Europa, en nog de eenige, die den maarschalksstaf ontving in de groote oorlogen van het keizerrijk.

— Uit den laatsten wekelijkschen staat der bank blijkt, dat het bedrag der biljetten in circulatie met £ 440,525 en de voorraad van haar edel metaal met £ 55,699 is afgenomen, in vergelijking met de vorige opgave.

— De nieuw benoemde opperbevelhebber der landmagt, Lord Hardinge, heeft zijn staf op eenmaal geheel vernieuwd. Men verneemt dat hij ook voornemens is talrijke hervormingen in het Engelsche leger in te voeren.

— Volgens berigten uit de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, waren in de verschillende Staten de verkiezingen voor de wetgevende magt in volle gang. De demokraten hadden overal de bovenhand. De cholera was te Buffalo uitgebarsten; 319 personen waren door die ziekte reeds grafwaarts gesleept.

— De mail uit Bombay ontvangen, berigt dat de gouverneur den 6den Augustus te Calcutta was teruggekeerd. De kommodore Lambert had aan boord van de *Phlegeton* een verkenningstogt naar Prome gedaan; hij zou door eene flottille gevolgd en Prome door twee regementen bezet worden. Men geloofde, dat er over de geheele linie verder zou doorgedrongen worden, zoodra 4 of 5 regementen Rangoon hadden bereikt.

— Berigten uit Buenos-Ayres ontvangen, melden, dat de toestand, luidens de *Morning-Herald*, zorgbarend is, doch het berigt, betrekkelijk een tweede oproer, heeft zich niet bevestigd. De gouverneur der provincie had zijn ontslag niet ingediend, en er heerschte een zekere stilstand in de staatkundige aangelegenheden.

— Betreffende de aardbeving op Santiago verneemt men de volgende bijzonderheden.

»De straten der stad zijn met puinhoopen bedekt; al de huizen hebben in meerdere of mindere mate geleden, waardoor vele in slechten staat verkeeren en sommige zelfs onbewoonbaar geworden zijn. De inwoners zijn naar het platte land gevlugt of hebben op markten en pleinen en aan boord der schepen de wijk genomen, ten einde het gevaar van de instortende huizen te vermijden. De stad levert een treurig schouwspel op. Men ziet niet dan vaders, broeders, echtgenooten, kinderen of vrienden, die elkander zoeken om gezamenlijk den Allerhoogste om hulp te smeeken. Overal hoort men kermen en weeklagen. In zoo verre het mogelijk is te achten is thans deswege reeds een berigt te geven, meent men te kunnen verzekeren, dat men gelukkigerwijs slechts weinig menschenlevens te betreuren heeft.

»Behalve onderscheidene ligte schokken, had de stad vijf zeer hevige schokken der aardbeving te weerstaan, waarvan de laatste ten 5 ure in den morgen van 21 Augustus. Ten gevolge van dien laatsten schok heerschte er eene volstrekte duisternis, die niet weinig bijdroeg om den algemeenen schrik en ontsteltenis ten top te voeren. Daarna helderde de lucht een weinig op, doch het weder werd regenachtig en het zwerk nam een somber en onheilspellend voorkomen aan. Het volk, dat in de kerken was bijeengekomen, om bijstand van Hoogerhand af te smeeken, werd door de voortdurende schokken genoodzaakt de vlugt te nemen. De toen heerschende ontsteltenis gaat alle beschrijving te boven.

»De schokken werden, alhoewel in ligtere mate, nog in den avond van 22 Aug. gevoeld.”

DUITSCHLAND.

KEULEN, 2 Okt. Men schrijft uit Dusseldorf: Heden werd onze stad door een buitengewoon geweldigen storm bezocht. Boomen werden uit den grond gerukt, ramen ingedrukt, daken geheel of gedeeltelijk van pannen beroofd; op den Rijn zijn drie vaartuigen verbrijzeld of in den grond gedreven; parapluien, hoeden, mutsen, enz. vlogen door de lucht, en menschen tegen wil en dank in elkanders armen, om op de been te blijven.

BERLIJN, 3 Okt. De gevolmagtigden der koalitie hebben, na vergeefsche pogingen om nog eene zitting te bewerken, eene verklaring ingediend, waarbij zij de schuld van het afbreken der konferentien geheel op Pruissen werpen.

WEENEN, 1 Okt. Bij de heden gehouden uitloting der oude staatsschuld is uitgekomen serie 78, bevattende 2½ pCts. bank-obligatien. Een Amsterdamsch huis is met een stuk van 480,000 florijnen van deze serie uitgekomen en heeft in een enkelen dag de waarde daarvan met 168,000 florijnen zien verhoogen.

— Gisteren hebben de troepen op keizerlijk bevel een militaire rouwdienst voor den hertog van Wellington gehouden.

BELGIE.

BRUSSEL, 3 Okt. Er schijnt bij de welgezinde bevolking eene algemeene tevredenheid te heerschen over den val van het ministerie, ofschoon de dagbladen der zoogenaamde liberale partij hun best doen om het tegendeel te doen gelooven.

— Het stilzwijgen van den *Moniteur* omtrent het ontslag der ministers doet velen denken, dat dit ontslag gelijk vroeger niet ernstig gemeend is.

— De inspekteur-generaal der burgerlijke geneeskundige dienst in Belgie, Dr. Sauveur, is door den Koning der Nederlanden benoemd tot kommandeur van de Orde der Eikenkroon.

— Men meldt uit Brugge, dat het voormalig lid der bergpartij in Frankrijk, de heer Lagrange, wien deze stad als verblijf was aangewezen, bevel heeft bekomen om Belgie te verlaten.

— Men verhaalt dat graaf Ferdinant Visart, die het beruchte kasteel Bitremont te Bury heeft gekocht, [illegible] aan eene weldadige instelling ten geschenke zal geven.

— Men schrijft uit Antwerpen, 3 Oktober. Eergisteren avond barstte boven deze stad een vreesselijk onweder los, vergezeld van een hevigen zuidoosten wind, hetwelk tot op dezen oogenblik voortduurt; het heeft nu reeds 15 uren achtereenvolgens gestortregend. De schoorsteenen en daken worden weggerukt en vernield; de straten der stad zijn dan ook als uitgestorven, vermits men zich uit vrees voor het overal nederstortende puin niet op dezelve durft wagen.

— Ook op vele andere plaatsen in België heeft het onweder groote schade veroorzaakt. Te Brussel is een kar en paard het onderst boven gewaaid; te Anderlecht zijn 27 oude boomen ontworteld, en een persoon werd [illegible] volkomen ademloos, dat hij op het punt was [illegible] ken. Te Namen waren de straten geheel [illegible] stukken lei van de daken.

— Op den spoorweg naar Mechelen was een boom omgestort. De kondukteur van den [illegible] trein bemerkte het gelukkig nog tijds genoeg, om den trein te stuiten; anders had er een vreesselijk onheil gebeurd.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 4 Oktober.

BEVALLEN (30 Sept.): A. C. Zeilinga, geb. Berke, D. — (1 Okt.): W. v. d. Corput, geb. Bouman, Z. - P. G. Meulman, geb. de Clercq, D.

OVERLEDEN (29 Sept.): S. M. L. A. van Nie, 23 j. - H. P. Kip. - B. Oosthout, geb. Pohn. — (30 Sept.): C. Busch, geb. Warnink, 35 j. - J. Stellingwerf, 45 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	2 OKT. 4½ u. gebl.	4 OKT.	4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.	64	64	$64\frac{1}{16}$	64
Dito Dito . . . . . 3 »	$76\frac{13}{16}$	76⅝	76¾	76⅝
Dito Dito . . . . . 4 »	$96\frac{5}{16}$	$96\frac{7}{16}$	96½	$96\frac{7}{16}$
Dito Obligatien O. I. 4 »				
Amortis. Syndic. . . 3½ »		95¾		
Handel-Maatschappij . 4½ »		124¾		
[illegible]				
Aand. Holl. S. M.				
Obligatien . . . . » »				
BELGIE, Obligatien 1844 » »				
Cert. bij de Belg. Bank. 2½ »				
Dito bij Rotsch. en Volksv » »	$52\frac{1}{16}$	52	52⅛	
FRANKRIJK, Obligatien . 3 »	72⅞	73¾		
SPANJE Nieuwe . . . 1 »	23¾	$23\frac{13}{16}$		
Dito . . . . . . 3 »	50½	$50\frac{9}{16}$	50⅝	
Dito Binnenl. 2400 P. » »	45¼	$45\frac{1}{16}$		
Coup. Bewijzen. . .		$2\frac{13}{16}$		
Amortisable Schuld . »	6⅛			
PORTUGAL te Londen . . 5 »	42⅛			
Dito Dito . . . . . 4 »	$38\frac{13}{16}$	38¾		
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816 5 »	108	108		
Dito Dito 1828 en 1829 . »	106⅝	106⅝		
Cert. bij d°. 1831 en 1833 » »	97⅞	96¾	97⅛	
Dito . . . . . . 4½ »	103¾	103⅛		
Dito bij *Hope* . . . 4 »		$91\frac{7}{16}$	91½	
Dito bij *Stieglitz en C°.* » »	91	91		
Dito bij id. 5de Serie . 4 »				
Cert. te Hamburg . . 5 »		104½		
Inschrijving in Assignat. 6 »				
Cert. van dito . . . » »				
POLEN, Certifikaten . . 4 »	85⅝	85⅞		
Dito Aand. à fl. 500 .	161			
Dito met Lot. » 300 .				
AMERIKA, Bank-Actiën .		4¼	$4\frac{5}{16}$	
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 f				
OOSTENRIJK, Metalliek . . 5 pCt.	78½	78⅝	$78\frac{11}{16}$	
Dito 1847 . . . . . 2½ »	$40\frac{13}{16}$	40⅞	41	
Dito 1851 . . . . . 2½ »	40⅜	40⅜	40½	
Dito 1849 . . . . . 5 »	90¼	90¼		
Ween. Bank bij *Goll en C°.* »	86⅝			
[illegible]				
Aand. met Loting [illegible]				
Nieuwe dito . . » 250 . »				
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer* 5 pCt.		100½		
BRAZILIE te Londen 1824 . 5 »				
[illegible] Leening 1843 . . 5 »				
Dito £ 200 . . . . . »				
PERU . . . . 5½ »				
MEXICO Nieuwe . . . . 3 »	$25\frac{11}{16}$	25⅝	$25\frac{11}{16}$	
VENEZUELA à £ 100 . . . 3½ »				
GRENADA à £ 100 . . . . 2 »	22¾	22¾		
Dito Uitgestelde . . .	$11\frac{11}{16}$	$11\frac{11}{16}$	11¾	
ECUADOR à £ 100 . . . . »	4⅛			

Venezuela uitgestelde 16⅞, 17⅛.

Voor Binnenl. fondsen waren heden iets beter prijzen te bedingen. Van Buitenl. effekten was alleenlijk eenige vraag naar Oostenrijksche. Overigens leverde de markt niets meldenswaardig op.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. f	$56\frac{5}{16}$	Livorno	2/m. f	38⅞
[illegible]	zigt „	$56\frac{9}{16}$	Napels	„ „	81⅛
Bordeaux . . .	2/m. „	56⅜	Petersburg . . .	„ „	1,86
[illegible] . . .	2/m. „	56⅜	Weenen	6/w. „	30⅜
Madrid	3/m. „	245	Augsburg	„ „	35⅛
Cadix	„ „	245	Frankfort	„ „	98¾
Seville	„ „	241	Hamburg	2/m. „	35¼
Bilbao	„ „	242	„	zigt „	$35\frac{7}{16}$
Lissabon	„ „	41¾	Londen	2/m „	11,87½
Porto	„ „	41⅞	„	zigt „	11,92½
Genua	2/m. „	46⅝	Rotterdam	„	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 2 Okt. Belg. leen. 2½ pc. 55⅜; 1840, [illegible] 100⅞; 1848, 100⅜; 1852, 101⅛; Spanje 1 pc. 23⅜; [illegible] 3 pc. 45¾; Rom. Leening 1835 —.

[illegible], 2 Okt. Fransche 3 pc. 79,10; id. 4 pc. —,—; 4½ [illegible] —; Schatk. —,—; Bank-Actien 2840,—; Belg. 1840, [illegible]; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —, 2½ pc. —; Rusland [illegible] Napels 5 pc. 104,30; Spanje, Buitenl. 3 pc. —; [illegible] pc. 35⅞; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 1060, [illegible] —,—; 1851, —,—; Haïti 345,—; Rom. Leening [illegible].

MADRID, 27 Sept. [illegible] 3 pc. 47⅛; Ardoins 1 pc. 25; Uitg. Schuld 6¼; Coupons [illegible].

LONDEN, 2 Okt. Cons. [illegible] 100 a 100⅛; op tijd 100 a 100⅛; Braz. 101 a 103; 1829 [illegible] Den. 3 pc. 82 a 83; 5 pc. 104 a 106; Ecuad. 4⅞ a 5; [illegible] 22 a 22½; Uitgest. 11⅞ a 12⅛ Mexiko — a —; Nieuwe [illegible] Peru 4½ pc. 103 a 104; Uitgest. 63 a 64; Rusl. [illegible] 119; (N.) 4½ pc. 104½ a 105; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. [illegible] a 39; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 23¾ a 23⅞; 3 pc. 50⅝ a 51; Coup. cert. $2\frac{13}{16}$ a $2\frac{15}{16}$; Passive $6\frac{1}{16}$ a $6\frac{3}{16}$; Holl. 2½ pc. 64¾ a 65; id. 4 pc. 96½ a 97; Venez. 42 a 44; Uitg. 16 a 17.

WEENEN, 2 Okt. Met. 4½ pc. —; 5 pc. 95⅞; Bank-Actien 1350.

BERLIJN, 2 Okt. Schuldbr. 3½ pc. 94¼; Loten 129¾; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97½; Pools. 4 pc. 90¾; Loten fl. 200 22; id. fl. 300 154; id. fl. 500 92; Amsterdam zigt 142⅞p, id. 2/m. 142⅛p.

HAMBURG, 2 Okt. Rusl. Eng. Leen. 112½; Stiegl. 4 pc. 91; Spanje 1 pc. 22½; Binnenl. 3 pc. 42⅞.

FRANKFORT, 2 Okt. Met. 5 pc. 82⅛; 4 pc. 64¾; 2½ pc. 41½; Bank-Actien 1383; Darmst. Loten fl. 50 90⅛; id. fl. 25 31⅛; Badensche Loten fl. 50, 65¾; id fl. 35, 37⅛; Nassausche 28½; Holl. 2½ pc. 63¾; Werk. Sch. 4 pc. 96¼; Sijndic. 3½ pc. 94½.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 4 October.

GRAANMARKT.

Tarwe en Rogge tot vorige prijzen met goeden handel, verkocht van Tarwe: 132 ℔ witb. Pools. *f* 330; 130 ℔ b. dito *f* 310, 317; 128 ℔ dito *f* 300, 310; 130 ℔ dito *f* 308; [illegible] 123 ℔ [illegible]

Van Rogge: 123 ℔ Pruiss. *f* 210; 119/121 ℔ Odessa *f* 185, 190; 120 ℔ Pruiss. *f* 197, 198; 122 ℔ dito *f* 202.

Garst prijshoudend: 113 ℔ Pommer *f* 170; 102 ℔ n. Vr. Winter *f* 157.

Haver in een doen: 86 ℔ n. Dikke *f* 110; 76, 78 ℔ n. Voer *f* 88, *f* 91.

Boekweit bij gerijven als voren, 122, 123, 126 ℔ Amesf. en Nijkerker *f* 213, 216, 225; 120 ℔ j. Roosend. *f* 210; 123 ℔ n. Friesche *f* 225; 119, 122 ℔ n. Amersf. *f* 216, 225; 121, 121 ℔ n. Gron. Zand *f* 212, 216.

Op 9 vaten Olie in April ek. 57½; Sept. 58½; Oct. 53; Nov. 54 £. *Lijnzaad* prijshoudend: 110 ℔ Archangel *f* 275. *Raapolie* op 6/w. *f* 31¾; Vliegend *f* 30¾; 1°. Mei ek. *f* 33¾; Sept. *f* 34½; Nov. *f* 31, 30¾; Dec. *f* 31¼. *Lijnolie* op 6/w. *f* 31½; Vliegend *f* 30½; *Hennepolie* op 6/w. *f* 39½; Vliegend *f* 38½.

ANTWERPEN, 2 Oct. *Koffij.* Er zijn gedaan 1000 b. Brazil meest voor uitvoer en 400 b. Batavia tot ferme prijzen. *Granen.* De markt is zeer ferm.

LONDEN, 1 Oct. *Ruwe Suiker. Vreemde.* Er is weinig in veiling en uit de hand wordt niets gedaan omdat de houders te hooge eischen doen. Voor zeilende is vraag tot vorige prijzen. Voor eene lading bruin Bahia is 17 s. geweigerd.

Koffij. Plantage Ceylan lusteloos. In veiling zijn 200 v. en 170 b. gedaan tot naauwelijks gesouteneerde prijzen. Voor Native Ceylan waren geen koopers boven 42 s. en de veiling van 300 b. goed ord. is opgehouden tot 43 s. De lading good first per *Berazo* is verkocht tot 38 s. voor Triest.

Rijst. In dit artikel hebben belangrijke omzettingen plaats gehad. De prijzen zijn rijzend. Voor zeilende Aracan is te vergeefs 9/3 geboden.

Veemarkt. De markt was heden lusteloos voor Schapen en [illegible] aangevoerd 1448 Runderen, 7549 Schapen en 400 Kalveren.

SCHEEPSTIJDINGEN.

HOEKZIJL, 29 September. Het Nederlandsche schip Clasina Kapt. Huisman, v. Bremen n. Oldersum, is gisteren alhier in de nabijheid gestrand, en zal met de lading weg zijn; het volk is gered en een gedeelte der tuigagie geborgen.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 2 Okt. H. de Boer, Phoenix, Curaçao. — 3 Okt. A. K. Kramer, Trefolium, Wilmington.

HELVOET, 2 Okt. J. Koit, Gouverneur Elsevier, Curaçao. Gisteren nog: B. J. Stapert, Clara Anna Maria, Tjilatjap.

CARGA-LIJSTEN.

ROTTERDAM.

CURAÇAO, Gouverneur Elsevier, Kuijt: 380 ce. Tabak, 162 bl. Mahonyhout, 18 ton Geelhout, 23 ton Campêchehout, 213 b. Corozo Noten, 4 ktjs. Schilpad, H. van Rijckevorsel.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 4 Oct. in lading naar:

Keulen	J. Dienefelt, Fredrich Wilhelm.
„	H. Berhz, Goln N°. 23.
Duisburg	J. L. Arens, Ondine.
Dusseldorp & Neus	W. v. d. Broek, op Hoop van Theodor.
Mainz	C. Hartman, Mainz N°. 12.
Weesel	F. Beijer, Wilhelmina.
Frankf. & Coblenz	N. Itschert, Frankfort N°. 5.
Manheim	C. Bissinger, Concordia.
Heilbron	M. Ludwig, Helene.
Ludwighaven	H. S. Wilson, Amstel.

MANNHEIM, 2[illegible] aangekomen:

H. C. de Haas, van Amsterdam, [illegible] dagen reis.

KEULEN, 2 Oct. in lading naar:

Amsterdam	Kapt. Willemsen Koln n°. 6.
Rotterdam	„ Wemmers „ „ 7.

Rijnhoogte KEULEN 2 Okt. 11 vt. 3½ dm.

ADVERTENTIEN.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.